

Dotace EU

Dotační příležitosti

Historie evropských fondů

	Hlavní kroky evropské integrace	Vývoj politiky soudržnosti EU
1957	Smlouva o Evropském hospodářském společenství	Obecná ustanovení preambule smlouvy a článku 2
Počátek 70-tých let	První rozšíření - Dánsko, Irská republika a Velká Británie	Zřízení Evropského fondu regionálního rozvoje
Střed 80-tých let	„Iberské“ rozšíření - Španělsko a Portugalsko	Integrované programy pro středomořskou oblast
Konec 80-tých let	Jednotný evropský akt - 1992 program vnitřního trhu	Delorsův programový balík I a reformy strukturálních fondů z roku 1988
1993	Smlouva o Evropské unii: hospodářská a měnová unie	Delorsův programový balík II a zřízení Fondu soudržnosti
1995	Přistoupení Finska, Švédska a Rakouska	Zřízení Cíle 6 strukturálních fondů
1997 – – 1999	Agenda 2000	Reforma strukturálních fondů
2000 – – 2006	Proces rozšíření	Další reformy strukturálních fondů

Úrovně

- nadnárodní
- národní
- regionální

NUTS

- klasifikace územních statistických jednotek
- vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU
- vymezení jednotlivých úrovní NUTS charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou
- jednotky NUTS jsou skladebné od úrovně NUTS 0, NUTS I, NUTS II až po NUTS V
- z francouzštiny *Nomenclature des Unites Territoriales Statistique*

NUTS v ČR

normalizované klasifikace územních celků v ČR

- NUTS 0 a NUTS I - území České republiky
- např. v Německu odpovídá NUTS 0 celé území Německa a NUTS I jsou jednotlivé spolkové země
- NUTS II **regiony soudržnosti** (územní jednotky bez vlastní správy, uměle vytvořené pro potřeby nomenklatury NUTS, v ČR tzv. sdružené kraje (8)– Praha, Střední Čechy, Severozápad, Severovýchod, Jihozápad, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko
- NUTS III - **kraje**
- Pro NUTS menší než III existuje systém **LAU** (*Local Administrative Units*). Cílem je podchytit územní jednotky regionálního charakteru – důraz na regionalitu
- NUTS IV - okresy
- NUTS V - obce

NUTS III

Mapka regionů NUTS II a NUTS III (krajů)

Fondy Evropské unie

- hlavní nástroj realizace regionální politiky Evropské unie - evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS)
- kohezní politika (koheze = soudržnost) - principu solidarity uvnitř EU; bohatší státy přispívají na rozvoj chudších míst, aby se zvýšila kvalita života obyvatel Unie jako celku
- finance určené k naplňování hlavních cílů – snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jednotlivými regiony
- pilíře: udržitelný rozvoj jednotlivých evropských regionů, zaměstnanosti a ochrana životního prostředí, podpora územní provázanosti a soudržnosti Unie
- národní rozvojové priority

Fondy EU

- strukturální a investiční fondy
- určeny pro **znevýhodněné nebo přímo chudé regiony** (např. venkovské oblasti, problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, tzv. brownfields, oblasti se špatnou dostupností zaviněnou buď geografickou polohou, nebo špatnou infrastrukturou jako ostrovy, hornaté oblasti, řídké osídlené nebo pohraniční regiony)
- fond soudržnosti - zaměřuje se na **státy**
- programové období - šestileté cykly pro čerpání

Evropské fondy

- určené k realizaci Společného strategického rámce
- politika hospodářské a sociální soudržnosti EU – zajištění Evropské strukturální a investiční fondy (EFRR a ESF) a Fond soudržnosti (FS)
- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) – „tvrdé projekty“
- Evropský sociální fond (ESF) – „měkké projekty“
- Fond soudržnosti (FS) - infrastrukturní projekty v oblasti dopravy (dopravní stavby většího rozsahu-dálnice, železniční koridory atd.) a ochrany ŽP
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)
- Evropská územní spolupráce (EÚS)

Evropský fond pro regionální rozvoj

- modernizace, konkurenceschopnost hospodářství
- široký záběr
- investiční infrastrukturní projekty, výstavba silnic, železnic, ale třeba i kanalizace
- Infrastruktura pro poskytování zdravotní péče,
- podpora podnikatelských aktivit
- opravy kulturních areálů, památek
- podpora sportu, rozvoj sportovních areálů
- životní prostředí
- veřejná správa

Evropský sociální fond (do 2020)

- projekty neinvestičního (neinfrastrukturního)
- podporu rovných příležitostí na trhu práce či zlepšování mobility
- rekvalifikace nezaměstnaných, programy pro osoby se zdravotním postižením, etnické menšiny, mládež, znevýhodněné skupiny obyvatel.
- vývoj a inovace vzdělávacích programů
- rozvoj úřadů práce a služeb na zvyšování zaměstnanosti

Fond soudržnosti (kohezní fond)

- zejména pro rozvoj států „méně bohatých“ států, nikoliv regionů
- státy, u kterých hrubý národní důchod na obyvatele nepřekročí 90% průměru EU
- podobné zaměření jako ERDF
- dopravní infrastruktury „většího rozsahu“ (např. transevropské sítě – typicky se jedná o železniční koridory nebo o dálniční sítě, dále pak vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy)
- ochrana životního prostředí
- podpora obnovitelných zdrojů energie
- podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů

Evropský fond pro rozvoj venkova

- finanční prostředky na podporu venkova, zemědělství a lesnictví
- zvýšení konkurenceschopnosti lesnictví a zemědělství
- snížení negativních vlivů intenzivního zemědělství
- zlepšení krajiny a životního prostředí
- zvýšení kvality života ve venkovských oblastech

Evropský námořní a rybářský fond

- podpora mořského i vnitrozemského rybolovu
- modernizace zpracovatelského průmyslu
- modernizace plavidel
- zlepšení akvakultury

Evropský fond solidarity

- pomoc členským, ale také kandidátským státům financovat záchranné akce při přírodních katastrofách (povodně, zemětřesení, bouře, lesní požáry apod.)
- opatření proti katastrofám
- rozsah škody určený (obvykle větší než 3 miliardy eur a zároveň vyšší než 0,6% HDP postiženého státu)

2021-2027

Součást návrhu - další fondy

ESF+: Evropský sociální fond Plus

AMIF: Azylový a migrační fond

BMVI: Nástroj pro správu hranic a víza

ISF: Fond pro vnitřní bezpečnost

Evropský sociální fond plus (ESF+)

- hlavní nástroj EU pro realizaci investic do občanů a provádění evropského pilíře sociálních práv
- nově spojuje následující fondy a programy:
 - ✓ Evropský sociální fond (ESF) Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI)
 - ✓ Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD)
 - ✓ program pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI)
 - ✓ program činnosti Unie v oblasti zdraví (program Zdraví).

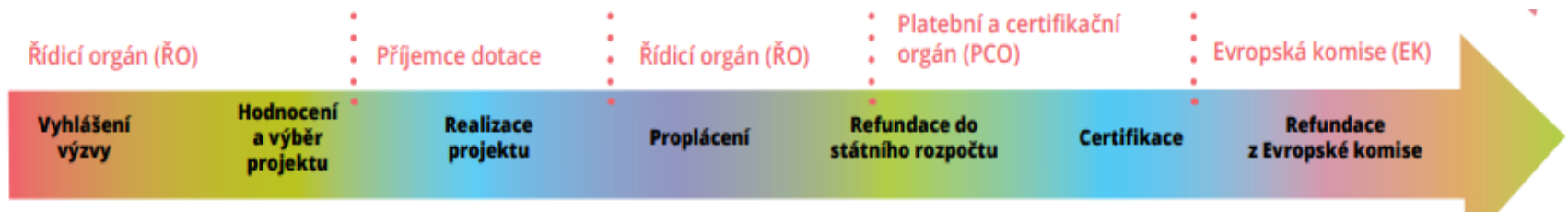
Fondy EU

- **operační programy** – nástroje k dosahování cílů
- základní **strategické dokumenty**
- vymezují rozsah a formu podpory pro konkrétní tematickou oblast (např. zaměstnanost nebo životní prostředí)
- definují cíle
- za realizaci každého programu nese odpovědnost **řídící orgán** – sleduje naplňování cílů, dodržování pravidel, efektivnost podpory
- v ČR jsou řídicími orgány příslušná ministerstva (MMR ČR, Magistrát hl. m. Prahy, příp. zprostředkující subjekty (AOPK ČR, Státní fondy aj.)
- auditní orgán (MF ČR)

Čerpání prostředků z fondů EU

- založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu
- tzn. že podíl EU, který je určen na spolufinancování projektu, je nejprve předfinancován ze státního rozpočtu a až poté je podíl EU refundován zpět ze zdrojového účtu Platebního a certifikačního orgánu (Ministerstvo financí).
- pro předfinancování podílu EU předfinancovat ze státního rozpočtu je nutné, aby jednotlivé řídicí orgány měly ve svém rozpočtu na daný rok dostatečné množství finančních prostředků

Čerpání prostředků z fondů EU

Zdroj: MMR ČR, Abeceda fondů EU 2014–2020

Národní rozvojový plán, Národní strategický referenční rámec, Operační program

Národní rozvojový plán (NRP):

- bazální strategický dokument konkrétního členského státu pro čerpání dotací z fondů
- sepsán v souladu s legislativou
- obsahuje mimo jiné opodstatnění žádosti o dotace a zodpovídá za něj Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Národní strategický referenční rámec (NSRR):

- NSRR vychází z NPR
- představuje operační programy pro aktuální šestileté období
- obsahuje mechanismus, strukturu, priority a opatření pro využití prostředků z fondů
- Prioritní osy:
- Jsou detailním rozvojem OP a větví každý jeden tematický plán do konkrétních podprogramů
- Horizontální priority:
- Prostupují všechny oblasti OP a jsou zásadní pro politiku a principy EU
- Jsou jimi: **udržitelný rozvoj a rovné příležitosti (nediskriminace)**

Operační programy EU (OP):

- dokumenty tvořeny členskými zeměmi EU
- definují technické a finanční řešení využití fondů pro konkrétní lokality v aktuálním programovacím období
- uvádí možnosti a podmínky čerpání konkrétních dotací v konkrétním odbobí/lokalitě/typu žádosti

Informace

- www.dotaceeu.cz

Dotace EU

- podpora regionů, konkurenceschopnosti, hospodářství, ochraně životního prostředí a růstu kvality života
- pro neziskové organizace, firmy, obce, kraje, školy, univerzity atp.
- tematické operační programy (OP) – např. OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost apod. Řídicími orgány jsou příslušná ministerstva.
- regionální operační programy (ROP) – finanční prostředky určeny pro projekty zaměřené vždy na určitý region, NUTS tvořen jedním nebo více kraji.
- programy pro Prahu.
- programy územní spolupráce – určeny pro meziregionální projekty, především přeshraniční (například ČR–Bavorsko, ČR–Rakousko, ČR–Slovensko apod.).

Zajímavé texty, weby

- Přehled EU dotací: <https://www.prehleddotaci.cz/jak-ziskat-evropske-dotace/>
- European Commission: https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/newsroom/funding-opportunities/
- Petr Machálek, Martin Černý, Dominika Grohmann: Dotační politika EU (Jak napsat dobrou projektovou žádost) <https://munispace.muni.cz/library/catalog/view/156/314/219-1/#preview>
- EU dotace, zaměstnanost: <https://www.esfcr.cz/programy/op-zamestnanost>
- IROP: <https://irop.mmr.cz/cs/irop-2021-2027>
- Úřad pro hospodářskou soutěž: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>